

KTÜ PEYZAJ MİMARLIĞI BÖLÜMÜ 2020-2021 ÖĞRETİM YILI GÜZ YARIYILI ÇEVRE TASARIM PROJE V

Covid-19 küresel salgını dolayısıyla YÖK'ün koordinasyonunda konuya ilişkin alınan kararlar çerçevesince 2020-2021 eğitim öğretim yılı güz yarıyılı derslerin tamamının uzaktan eğitim ile yürütülmesi kararlaştırılmıştır.

ÇTP V için iki uygulama alanı belirlenmiştir. Sorumlu öğretim üyesi alanlar arasından seçim yapılabilir.

KONU: 2020-2021 Güz Yarıyılı ÇTP V konu başlığı, Covid-19'un kentsel açık alanlara ve sosyal hayata yansımalarının ele alınacağı "**Kıyı kullanımı ve Sosyalleşme**" olarak belirlenmiştir.

Alan 1: Trabzon ili Araklı ilçesinde konumlanan ve deniz kenarındaki bir parselde yer alan "**Arakale Restorant ve Çevresinin**" kentin ve kent kullanıcısının ihtiyaçlarını karşılayacak biçimde bütünlük içerisinde peyzaj tasarım projesinin hazırlanması (Ek 1).

Alan 2: Trabzon ili Akçaabat ilçesinde Söğütlü Beldesinde bulunan "**Marenda Cafe ve çevresinin**" kentin ve kent kullanıcısının ihtiyaçlarını karşılayacak biçimde bütünlük içerisinde peyzaj tasarım projesinin hazırlanması (Ek 2).

GENEL AÇIKLAMALAR: Kıyı mekanı, deniz ve akarsuların kara ile birleştiği yerde uzanan ve kendine özgü nitelikleri olan kara parçasıdır. Yani kıyı, iki farklı çevrenin birleşim yeri olarak önemli bir konum ve yapıdadır. Ayrıca kara ve denizin birleştiği hassas ekosistemlerdir. Diğer taraftan, konumları gereği kıyılar, suyun kıyıya sağladığı avantajla rekreasyonel çeşitlilik imkanı sağlarlar. Kıyı alanı boyunca, çeşitli sistemler farklılaşarak, yalnızca kıyıda yer alabilecek faaliyetler, ürünler ve süreçler yaratır (Güven, 2000). Deniz ve kara yaşamlarının iç içeliğinin ortaya çıkardığı çeşitlilik ve zenginlik kıyıda birikir. Kıyı mekanı, görsel olarak ele alındığında denizde ufuk çizgisine, silüet çizgisine dayanan ve üçüncü boyutta havaya ve sualtına doğru devam eden bir bütündür. Kentlerimizde insanların ihtiyaçları her dönemde kıyılarda daha çok hissedilmektedir. Kentsel gelişmenin büyük baskısının sonuçları geçiş niteliğindeki kıyılarda oldukça ciddi bir durum olarak gözlenmektedir. Kıyılar işlevsel açıdan değerlendirildiğinde; sosyal ve kültürel etkinlik, eğlence, rekreasyon, ticaret, konaklama gibi farklı alanları bünyesinde barındırdığı ölçüde yaşayan bir kent parçası olmuşlardır (İncedayı, 2006). Turizm ve rekreasyon açısından değerlendirildiğinde, boş zaman anlayışının peyzaj içinde yaşandığı alanlar olan kıyılar, doğal arazi yapısı, insan topluluğu, güneş, deniz ve kum üçlüsü ile birlikte sosyal etkileşimin yaşanabilmesi için doğal çevreler sunmaktadırlar (Hall ve Page, 2002). Rekreasyonel açıdan kıyılar değerlendirilirken, rekreasyonel eğilim ve talepleri etkileyen en önemli etkenler arasında kullanıcıların sosyo-ekonomik yapılarındaki değişimin etkili olduğu bilinmektedir (Özdemir Işık ve Demirel, 2014). Kıyı kentlerimizde en çekici ve zayıf bölgesi olarak bilinen kıyı şeritlerinde fonksiyonların yer verilmesi ve kentsel yeşil sistemlerin bütünleştirilmesi oldukça önemlidir.

Tüm bunlardan hareketle 20120-2021 Güz Yarıyılı ÇTP-V Projesinin amacı, deniz kıyısında konumlanmanın getirdiklerinin yanı sıra, hem bir restoranın kullanıcıları için hem de kıyıyı kullanan kullanıcıların ihtiyaçlarını ve alanın sunduğu olanakları da değerlendirerek bir "Bir Kıyı Çevresi Peyzaj Tasarımı" gerçekleştirmektir.

PROJENİN AMACI: Proje alanının tüm kullanıcılar tarafından yaşanılabilir bir kıyı mekanı haline getirilmesidir. Restoranın kullanıcıları ve diğer kullanıcılarının ortak olarak kullanacakları ortak kullanım alanlarına yönelik oluşturulacak senaryolarla açık mekan etkinlikleri kurgulamak ve bu etkinlik alanlarına ilişkin mekan çözümleri üretmektir.

Proje sürecinin; Konu ile ilgili literatür çalışması, konu ile ilgili özgün senaryo kurgulama, konu ile ilgili kullanıcı ihtiyaçlarının belirlenmesi, ihtiyaç listesi, fonksiyon şeması, ihtiyaç- alanın imkanları analizi, Tüm bu değerlendirmelerin ışığı altında ilk mekansal örgütlenmelerin eskizlerinin ortaya koyulması ve eleştirilmesi, Yarıyılın sonuna kadar öneriler geliştirme ve eleştirme ile ilerletilmesi ve sonuç olarak üzerinde fikir birliği sağlanan çalışmanın plan, kesit, görünüş ve üç boyutlu anlatımlar ile tamamlanması amaçlanmaktadır.

Tasarımlarınız, alan kullanıcılarına hizmet verecek şekilde, peyzaj mimarlığı ilkeleri doğrultusunda işlevsel ve estetik değer taşımalıdır. Buna yönelik olarak hazırlayacağınız proje çalışmalarınızda “bir restoran ve kıyı kullanımı” için yapılacak planlama ve tasarımlar sonucu bu alana en iyi şekilde işlerlik kazandıracak kullanımlar beklenmektedir.

ÇEVRE TASARIM PROJESİNİN AŞAMALARI

1) ARAŞTIRMA ve ANALİZ AŞAMASI	
Haritaların temini	Proje alanındaki mevcut fiziksel öğeleri içeren ölçekli bir plandır ve tasarımların ilerleyen tüm evrelerinde kullanılır.
Alan sürveyi	<p>Eksik veriler alanda yerinde gözlem ve incelemeler ile altlık harita üzerine aktarılır. Sürvey ile alanla ilgili bilgi ve belgeler toplanır. Alan çalışması kapsamında toplanan bilgiler alanın gezilip dolaşılması, görüntülenmesi ve gözlenmesi ile dikkatli bir şekilde kaydedilmesi suretiyle elde edilir. Bu kapsamda çalışmanın amacı ışığında aşağıdaki kriterler incelenmelidir;</p> <p>1) Doğal Peyzaj Değerleri</p> <ul style="list-style-type: none">▪ İklim (yağış, sıcaklık, nem, rüzgar, ışık)▪ Fizyografik özellikler (eğim, bakı, yükselti, jeomorfoloji)▪ Toprak özellikleri (toprak türü, derinlik, ph, besin maddesi, verimlilik)▪ Bitki örtüsü <p>2) Kültürel Peyzaj Değerleri</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Sirkülasyon (yol otopark, köprü, meydan, giriş)▪ Mevcut yapılar (konut, cami, hastane, kamu kurumları, okul)
	<ul style="list-style-type: none">▪ Diğer yapılar (çocuk oyun alanları, spor alanı, rekreasyon alanı)▪ Donatılar (Kamelya, oturma elemanı, çöp aydınlatma)▪ Toprak altı elemanları (kanalizasyon, su elektrik, doğalgaz, telefon) <p>3) Algısal Peyzaj Değerleri</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Görsel (egemen görüş, bakış noktası, odak noktası, istenmeyen manzara)▪ İşitsel (gürültü)▪ Kokusal

Alan analizi	<p>Proje alanının özel koşullarına uygun tasarım çözümünün nasıl olabileceğine dair anahtar strateji ve ipuçları belirlenir. Peyzaj tasarımında analiz, sirkülasyon, manzara, proje alanın özelliklerinin, sorunlarının ve potansiyellerinin tam ve eksiksiz incelenmesine bağlıdır. Alan analizindeki ifadeler karar ve eylem vurgulanmalıdır. <u>Bu kapsamda çalışma amaçlar doğrultusunda aşağıdaki kriterler ışığında adım adım gerçekleştirilmelidir;</u></p> <p>1) Sorun analizi (ulaşım ve sirkülasyon, alan plastiği, donatısal sorunlar, mekânsal sorunlar)</p> <p>2) Mevcut mekanların ve elemanların tasarım potansiyelleri:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Mekan düzeyinde: yeterlilik, işlevsellik, çeşitlilik, estetik ▪ Donatı düzeyinde: kullanılabilir, değiştirilebilir, kaldırılabilir ▪ Bitki düzeyinde: Mutlak korunacak, yerleri değiştirilecek, bakım yapılacak, yok sayılacak <p>3) Kullanıcı profili</p> <p>4) Siluet analizi</p>
2) TASARIM AŞAMASI	
Etkinlik Listesi	Tasarım çözümünün oluşturulması için gerekli kullanıcı-ihtiyaç-etkinlik ilişkisi uyarınca belirlenen etkinlik listesi
İşlev-ilişki şeması	Belirlenen etkinlikler; işlev ve ilişkileri uyarınca oluşturulan şemalar, ardından alan analizleri ile ilişkili kavramsal plan (konsept plan) paralelinde kurgulanarak senaryo geliştirilir. Geliştirilen bu senaryo paralelinde tasarım seçenekleri üretilerek, bunlardan biri seçilir. Seçilen tasarım ürünü detaylandırılır.
Konsept plan	
Seçenek üretme	
Ön tasarım	
Kesin tasarım	Kesin tasarım planı bütün bu tasarım aşamalarının sonucusudur. Büyük ölçüde tamamlanmıştır. Bu plan etkinlikler için tasarlanmış mekanları, eşyükselti eğrilerini, kot yazılarını, mekan isimlerini, merdiven, rampa ve donatıları, sirkülasyon elemanlarını içerir. Bu aşama bitkilendirme sürecini de kapsamaktadır. Bitkilendirme projesi plan çizimi yanında kesit üç boyut ve perspektif çizimlerden oluşur.

ÇTP V ÇALIŞMA TAKVİMİ

1.Hafta	Tanışma Proje aşamaları ile ilgili genel bilgi Konu-sorun-amaç-kapsam hakkında bilgilendirme
2.Hafta	Konu-sorun-amaç-kapsam hakkında bilgilendirme Arazi çalışması-sörvey-analiz-fotoğraf paftası
3.Hafta	Sörvey-analiz-fotoğraf paftalarının hazırlanması Sunumların yapılması konuyla ilgili bilgi toplama (makale-tez-rapor-proje örnekleri) Analiz ve sentez kullanıcı-ihtiyaç-etkinlik-mekan ilişkisi ihtiyaç programı ve tasarım stratejileri
4.Hafta	İhtiyaç programı ve tasarım stratejilerinin tartışılarak geliştirilmesi Konsept paftası fonksiyon şeması tasarım ana kararlarının kurgulanması (leke planı)
5.Hafta	Tasarım ana kararlarının geliştirilmesi Tasarım önerilerinin hazırlanması seçeneklerin üretilmesi
6.Hafta	Seçeneklerin üretilmesi
7.Hafta	Seçeneklerin üretilmesi
8.Hafta	Seçenekler içinden bir önerinin seçilmesi

9.Hafta	ARA SINAV HAFTASI
10.Hafta	Seçilen önerinin geliştirilmesi
11.Hafta	Tasarımın geliştirilmesi ve detaylandırılması (sert zemin-yumuşak zemin, bitkilendirme tasarımı ana kararları)
12.Hafta	Tasarımın geliştirilmesi ve detaylandırılması (sert zemin-yumuşak zemin, bitkilendirme tasarımı ana kararları)
13. Hafta	Sert-zemin yumuşak zemin paftasının tamamlanması Bitki listesinin oluşturulması bitkilendirme projesinin geliştirilmesi
14. Hafta	Bitkilendirme projesinin tamamlanması Kesit-görünüş ve detay paftalarının hazırlanması
15. Hafta	Kesit-görünüş ve detay paftalarının hazırlanması Sunum paftası seçeneklerinin hazırlanması
16. Hafta	DİJİTAL PAFTA TESLİMİ

FİNAL TESLİMİNDE İSTENİLENLER

Sınav programında belirtilen tarihlerde dijital ortamda teslim alınacaktır. Pafta teslimi sırasında 2 adet dijital 70*100 sunum paftası istenmektedir. Bu kapsamda teslimde istenenler aşağıda detaylandırılmıştır;

- 1) 1/500 ölçekte sert zemin paftası (dijital ortam PDF / JPEG / PSD)
 - Her öğrencinin proje anlatım tekniğine göre her bir pafta tasarlanmalıdır. Yapısal bir plan, kesit, görünüş, detay ve üç boyutlu gösterim içermelidir.
 - Eşyükselti eğrileri, duvarlar, sınır öğeleri, merdiven, rampa, mekân çözümleri, donatı (aydınlatma, oturma, obje, çöp kovası, örtü vb.), mekân isimleri, kotları içermelidir.
- 2) 1/500 ölçekte bitkilendirme paftası (dijital ortam PDF / JPEG / PSD)
 - Her öğrencinin proje anlatım tekniğine göre her bir pafta tasarlanmalıdır. Bitkisel bir plan, kesit, görünüş, detay ve üç boyutlu gösterimler içermelidir.
 - Ağaç, çalı ve yer örtücü olarak seçilen bitki bileşenleri belirli tasarım tekniklerine göre yapılmış olmalıdır (soliter, küme, grup, blok, kültür, mono kültür, mozaik, perdeleme)
 - Her bir bitki grubunun ismi ve sayısı belli olmalıdır. Bitki mekanlarının isimleri olmalıdır. Bitkiler öne çıkmalıdır.
 - Bitki lejantında, bitki rumuzu, Latince adı, Türkçe adı, adet, renk, çap, boy ve form özelliklerine yer verilmelidir.
 - Alanın en belirgin kısmının detay tasarımı gerçekleştirilmelidir. Özellikli bir bölgenin hiyerarşik olarak detayları ve üç boyut çizimlerini içermelidir. Detayı içeren bu paftada 1/200, 1/100, 1/50, 1/20 ölçeklerde detaylar yer almalıdır.
- 3) Sunum paftası 2 adet 70*100 boyutlarında (dijital ortam PDF / JPEG / PSD) (öğrencilerini projelerini, tasarım yaklaşımlarını ve proje detaylarını en iyi ifade edecekleri bir şekilde hazırlanmalıdır).
- 4) Alanın farklı noktalarından çevreyle ilişkilerini gösterecek şekilde 1/500 ölçekli kesit ve görünüş

anlatımları (Kesit ve Görünüş alınacak yerler ve sayıları ilgili grup öğretim üyesi tarafından belirlenecektir).

NOT: Öğrencinin final teslimlerini yapılabilmesi ancak, sorumlu öğretim üyesinin öğrencinin proje süreci ve teslimine ilişkin yeterli koşulları sağladığına ilişkin onayı ile gerçekleşecektir.

Dr. Öğr. Üyesi Aysel YAVUZ
ÇTP V Koordinatörü

EK-1. Çalışma Alanı 1 Uydu Görüntüsü

EK 2 Çalışma Alanı 2 Uydu Görüntüsü

